

Werken op taluds en hellingen

Inhoudsopgave

- Knelpunten
- De brancheafspraken
- Toelichting op de maatregelen
 - Voorkom het werken op een talud of helling
 - Zorg voor een veilige werkmethode
 - Werk met machines met een cabine of rolbeugel en zorg voor gebruik van de veiligheidsgordel
 - Zorg voor voldoende afwisseling van de werkzaamheden
 - Stem de kennis en ervaring van medewerkers af op de gevaren van de omgeving en het werk
- Checklist
- Wat je verder nog moet weten
- Meer informatie

Goedgekeurd door Sociale Partners

Getoetst door Nederlandse Arbeidsinspectie

Geactualiseerd: oktober 2024

Werken op taluds en hellingen brengt gevaren met zich mee. Zeker als de hellingen nat of drassig zijn. Op een modderige helling met kuilen en gaten is er een kans aanwezig dat je struikelt of wegglijdt, of een machine kantelt of wegglijdt. De chauffeur of de werknemer kan bekneld raken of bijvoorbeeld in het water of lager gelegen terrein terecht komen. Machinaal en handmatig langdurig werken op een talud of helling kan zorgen voor een scheve werkhouding. Dit is lichamelijk belastend en kan gezondheidsklachten veroorzaken.

Knelpunten

- ➔ De bodemgesteldheid en de draagkracht van de bodem is niet altijd goed in te schatten.
- ➔ Om een juiste werkmethode te kiezen is niet altijd voldoende kennis/deskundigheid aanwezig.
- ➔ Machines en materialen kunnen wegglijden, wegvallen of kantelen.
- ➔ Medewerkers kunnen wegglijden, met de machines in aanraking komen of onder een gekanteld voertuig terecht komen.
- ➔ De medewerker kan gezondheidsklachten krijgen door het werken in een scheve houding, zowel staand/lopend als zittend op/in een machine.

De brancheafspraken

- ✓ Voorkom waar mogelijk het werken op een talud of helling.
- ✓ Zorg voor een veilige werkmethode, gebruik een voor het specifieke werk geschikte machine.
- ✓ Werk met machines met een cabine of rolbeugel en zorg voor gebruik van de veiligheidsgordel.
- ✓ Zorg voor voldoende afwisseling van de werkzaamheden.

- ✓ Stem de kennis en ervaring van medewerkers af op de gevaren van de omgeving en het werk.

Toelichting op de maatregelen

Voorkom het werken op een talud of helling

- Werk bij voorkeur vanaf het vlakke deel boven of onder de helling bijvoorbeeld met een hydraulische arm. Dit voorkomt een scheve werkhouding en verlaagt het kantelrisico. Houd rekening met de bodemgesteldheid van het vlakke deel.
- Beoordeel vooraf hoe het werk op het talud of helling veilig kan plaatsvinden. Bespreek de werkmethode en de bijzonderheden met de uitvoerende medewerkers.

Zorg voor een veilige werkmethode

- Als het werk niet vanaf het vlakke deel bovenop of onderaan de helling gedaan kan worden, gebruik dan een op afstand bestuurbare machine;
- Moet het werk door een persoon met of in een machine worden uitgevoerd, houd dan rekening met:
 - het zorgen voor een geschikte machine: laag zwaartepunt en stem de keuze van de banden of rupsen af op de specifieke situatie
 - de hellingshoek (deze hangt af van de techniek en de hieronder genoemde factoren);
 - de bodemgesteldheid;
 - draagkracht van de bodem;
 - kuilen, gaten, stobben en andere obstakels;
 - vochtigheid (bij natte bodem bestaat een grote kans op glijden), vorst;
 - de begroeiing;
 - de weersgesteldheid en weersverwachting;
 - de situatie onder aan de helling (verkeer, (on)diep water).
- Voorkom losse spullen in de cabine.
- Zorg dat er met een machine gewerkt kan worden die vlak staat bij werk op één plek. Soms kan het noodzakelijk zijn om rijplaten te gebruiken om de machine vlak te zetten.
- Zorg dat een veilige werkwijze toegepast wordt; bijvoorbeeld tijdens het zwenken wordt met de cabine van het water weg gedraaid, zodat de machinist de cabine altijd kan verlaten bij een te water geraakte machine!
- Zorg voor een life-hammer op een vaste plaats in de cabine.
- Werk bij maaierwerkzaamheden die niet vanaf het vlakke deel gedaan kunnen worden met:
 - een op afstand bestuurbare maaier
 - of: een vierwielige trekker met laag zwaartepunt
 - of: een tweewielige trekker

	veiligheid	fysieke belasting	werksnelheid
hydraulische arm met maaier	++	+/-	+
op afstand bestuurbare maaier	++	+	-
vierwielige trekker met laag zwaartepunt	+/-	+/-	++
tweewielige trekker	+/-	-	+/-
bosmaaier	+/-	--	--

Overzicht van ingeschatte scores m.b.t. veiligheid, fysieke belasting en werksnelheid bij drie maaitechnieken op taluds

- Voorkom dat personen kunnen vallen op lager gelegen terrein of in water door afspraken te maken over het toepassen van valbeveiligingsmiddelen. Dit geldt bijvoorbeeld voor bosmaaiwerkzaamheden of het werken met een balkenmaaier op steile hellingen en taluds aan het water (bijvoorbeeld forten).
- Hef storingen pas op als de machine vlak staat.
- Houd voldoende toezicht op een veilige werkwijze.
- Zorg voor voldoende taakrotatie, wissel werkzaamheden af.

Werk met machines met een cabine of rolbeugel en zorg voor gebruik van de veiligheidsgordel

- Stel hoge eisen aan machines die ingezet worden bij het werk op taluds of hellingen. Denk o.a. aan;
 - Een goedgekeurde veiligheidskabine, -frame, of -beugel op de machine (ze moeten beschikken over een ROPS – Roll Over Protection System. Dit is de rolkooi ter bescherming van de inzittenden van een voertuig bij kantelen of omrollen), ook bij machines met een laag eigen gewicht. Als een machine kantelt blijft de machinist te vaak bekneeld te raken, soms met fatale afloop.
 - Veiligheidsgordel op de zitplaatsen en check of die gebruikt wordt. Ook bij de aanwezigheid van deuren is het ook noodzakelijk een veiligheidsgordel te dragen.
 - Laag eigen gewicht.
 - Laag zwaartepunt.
 - Goede balans van de machine of trekker en maaier / maaiarm.
 - Een goed onderhouden, instelbare en luchtgeveerde stoel.
 - Juiste wielen, banden passend bij de ondergrond.
 - Stabilisatiestangen bij werken vanaf een vast punt.

Zorg voor voldoende afwisseling van de werkzaamheden

- Zorg voor voldoende taakrotatie, wissel werkzaamheden op hellingen en taluds af met andere werkzaamheden.

Stem de kennis en ervaring van medewerkers af op de gevaren van de omgeving en het werk

- Laat alleen medewerkers werkzaamheden op een helling of talud uitvoeren als deze voldoende competent* daarvoor zijn.
- Geef doeltreffende instructies over veilig werken op taluds en hellingen. Behandel minimaal de punten opgenomen in de 'checklist voor de dagelijkse praktijk. Leg vast wie de instructies heeft gevolgd.
- Bespreek ongevallen en bijna-ongevallen die in het bedrijf of in de sector hebben plaatsgevonden bij het werken op taluds en hellingen.

* Competentie is een reeks kennis, capaciteiten, vaardigheden, ervaringen en gedragingen die leiden tot effectieve prestaties.

Checklist

- ☐ Werk volgens de instructies en afspraken die in het bedrijf zijn gemaakt.
- ☐ Werk niet op een te schuine helling of talud.
- ☐ Gebruik de veiligheidsgordel van de machine.
- ☐ Houd rekening met verkeer en derden in de omgeving.
- ☐ Werk niet te dicht bij het water.

- ☐ Draai met je cabine weg van het water bij zwenken.
- ☐ Voorkom overbelasting van de machine.
- ☐ Houd rekening met de gewichtsverdeling van de machine om kantelen te voorkomen.
- ☐ Werk met de maaier of klepelbak aan de hoge kant van het talud.
- ☐ Overleg bij twijfel over de veiligheid met je leidinggevende.
- ☐ Rij de machine bij een storing eerst naar een vlak gedeelte. Zet daarna de motor af.
- ☐ Meld ernstige of terugkomende storingen aan de leidinggevende. Gebruik een gevaarlijke machine niet meer.
- ☐ Bij het verlaten van de machine: zet deze, zo mogelijk, op een vlak deel, gebruik de handrem en haal de contactsleutel eruit.
- ☐ Bij het werken met een één-assige trekker; zorg dat je niet onder de machine loopt.
- ☐ Ga regelmatig van de machine af; blijf niet de gehele dag zitten.

Wat je verder nog moet weten

- Naast het gevaar van kantelen of wegglijden van de machine of trekker, zorgt het lopen of rijden op talud voor een hogere lichamelijke belasting door scheef zitten of lopen. Ook daarom is het aan te bevelen om zoveel mogelijk vanaf de vlakke delen te werken.

Meer informatie

- Gerelateerde arbocatalogusteksten:
 - [Veilig werken met tweewielige trekkers](#)
 - [Meer-assige trekkers en bosbouwvoertuigen](#)
 - [Werken met de bosmaaier](#)
 - [Werken op en langs de openbare weg](#)
 - [Zittend werk chauffeurs en machinisten](#)
 - [Werken in, op en langs het water](#)